

JAK NA INTERNET

Zálohování

Proč zálohovat?

V dnešní době je již většina lidských činností úzce provázána s používáním elektronických zařízení jako jsou počítače, mobilní telefony, digitální fotoaparáty, či přehrávače hudby. Tato zařízení však pracují pouze s digitálními informacemi (daty), které nejsou přímo hmatatelné, ale jsou uloženy do obrovského počtu mikroskopických paměťových buněk. Je tedy třeba uvědomit si, že je velmi snadné přijít o veškeré dokumenty, korespondenci, nebo fotografie, které byly pořizovány i mnoho let.

Možné důvody ztráty dat:

- neopatrné potvrzení operace (mazání, formátování, uvedení do továrního nastavení)
- poškození paměťového média (poškrábání DVD, pád notebooku, zlomený flash-disk)
- cílená ztráta (virus, nečestný kolega, počítačový zločinec)
- ztráta (krádež, nepořádek, zapomenutí)
- přírodní živly (požár, povodeň)

Abychom minimalizovali riziko ztráty dat, je vhodné provádět jejich kopii, tzv. zálohu, ze které je pak možné tato ztracená data obnovit. Tomuto procesu říkáme zálohování.

Co zálohovat?

Pro určení toho, co je třeba zálohovat, lze použít jednoduché pravidlo: Zálohovat vše důležité, co by již nešlo opětovně vytvořit, nebo čehož ztráta by způsobila velké komplikace.

Co může být vhodné zálohovat:

- fotografie, hudba, filmy, video záznamy, knihy
- dokumenty, výkresy, grafické návrhy, zdrojové kódy, šablony
- instalační programy, manuály
- nastavení aplikací, telefonní seznam, textové zprávy, e-maily, MMS přílohy, záložky
- smlouvy, účetnictví, výpisy, přístupové údaje

V žádném případě bychom neměli zálohovat data, která již nebudou užitečná, nebo jsou vadná. To se ovšem netýká archivace, kdy je z nějakých důvodů potřeba uchovat stará data.

Kam zálohovat?

Aby byla záloha účinná, je důležité ukládat ji na jiné datové úložiště než je to, na kterém jsou uložena zálohovaná data. Toto úložiště by mělo sloužit pouze k účelům zálohování a nikoliv jako pracovní prostor k přenášení dat mezi zařízeními, instalování programů, nebo jiným pokusům, při kterých můžeme snadno přijít o uložené zálohy.

JAK NA INTERNET

Volba vhodného datového úložiště závisí na několika faktorech:

- množství dat, která budeme zálohovat
- jak často se budou zálohovaná data měnit
- jak často budeme k zálohovaným datům přistupovat
- doba, po kterou má smysl mít data zálohována
- důvěrnost obsahu zálohovaných dat

Mezi nejběžnější datová úložiště patří:

- **Optická média** (CD, DVD, Blue-ray)

Klasický způsob uložení dat. Je však nutné mít ještě navíc vypalovací mechaniku, která umí na dané médium zapisovat. Ačkoliv existují média, na která lze vícekrát zapisovat, doporučuje se použití jednorázových médií, která mají delší životnost. Je důležité zacházet s nimi šetrně a neskladovat je v příliš světlých a teplých podmínkách. Jejich kapacita je dnes již často nedostatečná. Rychlost zálohování je rovněž nižší. Jsou vhodná pro méně časté zálohování dat s dlouhodobou platností (fotografie z dovolené, archivace).

- **Externí disky** (připojení přes USB/eSATA/FireWire/LAN)

Vhodné pro častější zálohování velkých objemů dat. Rychlost zálohování je vysoká. Protože se ve většině případů jedná o mechanické disky, je nutné šetrné zacházení.

- **USB flash disky**

Relativně odolné a skladné médium. Rychlost zálohování je vysoká. Kapacita je však velmi omezená. Vhodné pro častější zálohování menších objemů dat. Protože se flash disk skládá z elektronické paměti, jejíž paměťové buňky mají omezený počet zápisů, není vhodné toto médium pokaždé mazat. Lepší je data postupně přidávat a médium případně smazat až před úplným naplněním.

- **Internetová úložiště** (Dropbox, Google Drive, iCloud)

Většina elektronických zařízení je již běžně připojena k Internetu. V takovém případě je možné využít některé z online služeb, které nabízí datový prostor pro ukládání dat. Často jsou tyto služby v základním (omezeném) režimu zdarma. Za větší datový prostor se pak zpravidla připlácí. Hlavní výhodou těchto služeb je, že lze takto snadno sdílet data mezi zařízeními kdekoli na světě, pokud jsou připojeny k Internetu. Kvalitní internetové připojení je tedy podmínkou. Je třeba upozornit, že hlavním účelem je sdílení dat a nikoliv zálohování. Pokud si tedy omylem smažeme data, která byla i v online úložišti, tak se tato změna projeví i v tomto úložišti a dále pak i v dalších sdílených zařízeních. Zpravidla je zde určitá doba, po kterou jsou změněná data archivována a v případě, že si ztratíme data včas všimneme, je možné je obnovit. Dále je třeba upozornit, že jsou tato data uložena ve zcela neznámých podmínkách a nikdy tedy není zaručeno, že se k nim nedostane někdo cizí. Proto by se takto neměla zálohovat důvěrná data (šifrování tento problém může vyřešit). Internetová úložiště jsou tedy vhodná pro velmi časté zálohování menšího objemu dat, ke kterým potřebujeme přistupovat z různých míst. K online zálohování v pravém slova smyslu se používají služby jako CrashPlan, Mozy nebo Carbonite.

JAK NA INTERNET

Jak zálohovat?

Po rozmyšlení jaká data by bylo třeba zálohovat a po výběru vhodného datového úložiště přichází na řadu otázka jak zálohovat. V případě online služeb je zpravidla jediným krokem nainstalovat pomocný program, ve kterém si pak vybereme soubory, či složky které si přejeme sdílet. Vše ostatní se pak děje automaticky. V případě paměťových médií využijeme buď specializované programy pro vypalování, nebo zálohování, nebo v nejjednodušším případě použijeme správce souborů (Průzkumník, Total Commander). V posledním případě je vhodné na datovém úložišti vytvářet pro každou zálohu samostatnou složku, která bude stručně pojmenována včetně data pořízení zálohy. To pak urychlí případnou obnovu dat. Po skončení zálohování je vhodné médium označit tak, aby bylo jasné, že jde o zálohu a umístit je na známé místo (nejlépe v jiné místnosti, či objektu), kde je v případě problémů spolehlivě najdeme. Nakonec je dobré upozornit, že i obnovení zálohy může selhat. Proto bychom se měli řídit pravidlem, že čím jsou data důležitější, tím větší počet záloh na různá média provádíme.

